

Valtuustoaloite säätiön perustamiseksi: osa tulevasta kaivosverosta osoitetaan käytettäväksi ympäristön tutkimis- ja kunnostamistoimenpiteisiin

Kvalt 18.11.2024 § 115

Valtuutettu Outi Marttila jätti OMK:n valtuustoryhmän puolesta seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Osan tulevasta kaivosverosta säätiöittäminen ympäristön tutkimis- ja kunnostamistoimenpiteisiin

Lähtötilanne:

Kittilän kunnan ilmastosuunnitelman hyväksyminen (kv 21.10.2024 91§)

Pohjavesisuojaus suunnitelmaa valmistellaan tällä hetkellä kunnassa

Kaivokset vesistöjen kuormittajana (thl.fi)

Järviemme tilojen tutkimiseen ja kunnostukseen osallistuminen

Esitämme, että mahdollisesti kunnallemme tulevasta kaivosverosta säätiöidään osa käytettäväksi lähiympäristömme kunnostamiseen rakennetun ympäristön ja kaivostoiminnan vahinkoja korjattaessa sekä mahdollisesti aiemmin tapahtuneen elinkeinojen toiminnan haittavaikutuksia korjattaessa."

Päätös Puheenjohtaja Aki Nevalainen totesi, että aloite liitetään pöytäkirjaan ja lähetetään valmisteltavaksi kunnanhallitukselle.

Khall 10.12.2024 § 468

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kurula, puh. 040 595 7597

OMK:n valtuustoryhmä jätti valtuutettu Outi Marttilan toimesta aloitteen osan kaivosveron tuotosta ohjaamiseksi säätiöittämisen avulla ympäristön tutkimis- ja kunnostamistoimenpiteisiin.

Aloitteen monipuolisuudesta johtuen on syytä valmistella aloitetta poikkihallinnollisesti. Säätiöittämisen mahdollisuuden tutkiminen ja varojen ohjaaminen tarkoitukseen koskee taloushallintoa ja ympäristön tilaan viittaava rakennus- ja ympäristölautakuntaa.

Kunnanhallituksella on mahdollisuus ohjata aloitteen valmistelua jo tässä vaiheessa siten, että uusien hallinnollisten rakenteiden ja niihin syntyvien kustannusten kerryttämistä on syytä välttää.

Esittelijä Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen taloushallinnon ja rakennus- ja ympäristölautakunnan valmisteltavaksi. Vastuullisina valmistelijoina toimivat ympäristösihteeri ja ympäristötarkastaja sekä taloushallinnosta controller.

Päätös Päätökseksi tuli kunnanjohtajan esitys.

Khall 17.06.2025 § 220

Valmistelija

Controller Tuija Lång, puh.040 6724 257

Aloitteessa esitetään, että kunta perustaisi säätiön ja osa kunnalle tulevasta kaivosmineraaliverosta osoitettaisiin käytettäväksi ympäristön tutkimis- ja kunnostamistoimenpiteisiin.

Uusi laki ympäristövahinkorahastosta on tullut voimaan vuoden 2025 alusta, ja sen myötä uusi ympäristövahinkorahasto on aloittanut toimintansa. Ympäristövahinkoja aiemmin korvannut Ympäristövakuutuskeskus jatkaa toimintaansa vähintään viiden vuoden siirtymäajan verran, ja hoitaa sinä aikana ennen uuden lain voimaantuloa tapahtuneet vahingot.

Uuden ympäristövahinkorahaston korvauspiiri on laajempi kuin aiemmassa vakuutusjärjestelmässä, ja rahoitus kerätään ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa harjoittavilta toimijoilta.

Ympäristövahinkorahastosta maksetaan korvausta ympäristön pilaantumiseen liittyvistä vahingoista silloin, kun korvausta ei saada perittyä vahingon aiheuttajalta tai aiheuttajaa ei tiedetä. Korvausvaatimus on sekä vanhan että uuden lain mukaan tehtävä yleensä kolmen vuoden kuluessa siitä, kun vahinkoa kärsinyt on saanut tietää siitä, että korvausta ei saada perityksi vahingon aiheuttajalta.

On huomioitava, että erillisen säätiön mahdollista perustamista suunnitellessa on huomioitava seuraavia asioita:

- säätiöllä tulee olla selkeä ja hyödyllinen tarkoitus
- peruspääoman on oltava vähintään 50.000 euroa
- säätiö on rekisteröitävä ja sillä on oltava säännöt
- sillä tulee olla hallitus
- rahastoinnin hallinnointi erillisenä, verotukselliset asiat

Jos säätiötä perustettaisiin olisi tarpeen konsultoida ulkopuolisia asiantuntijoita asiassa.

Jos huomioidaan, että Suomessa toimii nyt uusi ympäristövahinkorahasto ja se, että erillisen säätiön perustaminen kuluttaisi osan rahastoiduista varoista hallinnollisiin kuluihin voidaan ajatella, ettei säätiön perustaminen tällä hetkellä olisi kannattavaa. Asiaan liittyy myös se, että Kittilän kunnan näkökulmasta ei ole varmuutta siitä, kuinka paljon kaivosmineraaliveroa tulevana vuosina tilittyy kunnalle ja kuinka suuren %-osuuden valtio ottaa verosta käyttöönsä.

Kittilän kunta toimii aktiivisesti ja monipuolisesti ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa. Toimintaa olisi mahdollista laajentaa lisäämällä vuotuisia ympäristönsuojelun määrärahoja ja sitä kautta parantaa ympäristönsuojelun tilannetta.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

1) että talousarvion ja -suunnitelman 2026-2028 laatimisen yhteydessä selvitetään mahdollisuudet lisätä ympäristönsuojelun määrärahoja rakennus- ja ympäristölautakunnan toimialueella

2) esittää Kittilän kunnanvaltuustolle, että säätiön perustamista koskeva valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.